

ብምክንያት ዝኸረ መስከረም 1 1961

ዝኸረ መስከረም 1፡ ካብወለዶ ናብ ወለዶ ከሰጋገር ኣለዎ። ምክንያቱ፡ ኣብነት እምቢታ ሓፋሽ ኣንጻር፡ ወረርሽኤን መስፋሕፋሕትን ባዕዳውያን ገዛእቲ ብወግዒ፡ ዘበሰረት ዕለት ስለዝኾነት። ሓድ ክንጻር ዘለዎ ነጥቢ ግን፡ ቅድሚ መስከረም 1, 1961 ስለማውን ጎንጻውን ቃልሲ ኣይነበረን ማለት ግን ኣይኮነን።

እምበኣር፡ ኣብ'ዚ ኣርእስቲ እዚ፡ ንህዝብናን፡ ንዓለምን ንጹር ክኸውን ዘለዎ ጉዳይ ኣሎ እንተኾይኑ፤ መሬታዊ

ሉኣላውነት ኤርትራ ግምጃ ናይ'ቶም ወፊርም ዘይተመልሱ፤ ግምጃ ናይ'ቶም ፍርቂ ኣካላቶም ከፊሎም

ዘሰንከሉ፤ ግምጃ ናይ'ቶም ካብብሱል ጥረ ኮይኖም ዝወጹ ሓርበኛታት ሓፋሽ ተጋደልትን ናይ'ቲ

ውሉዱ ጥራይ ዘይኮነ ገንዘቡን ጥራቱን ዘወፈዩ ሓፋሽ ህዝቢ ኤርትራ ኢያ ። ንመላእ ህዝቢ ኤርትራ፡

ንክርስቲያን፤ ንአስላማይን፤ ንዓብን ንእሽቶን ፣ ንዝተጋደለን ዘይተጋደለን፤ ንክልቲኦም፡ ስማዕረ ትብጻሖም ታሪኻዊት ወርሒ ኢያ።

እዚ ናይሕጂ ህግደፍን ኣጋፈርቱን ንበይኖም ዝወፈርዎ ቃልሲ ኣይነበረን፤ ንበይኖም ዝመከትዎ፡ ስርዓት ኢትዮጵያውን የልቦን። ብሓጺሩ ጉጅለ ህግደፍን ኣምለኽቱን፤ ንበይኖም፡ ዘወጡት ዕጥቃዊ ቃልሲ፡ ኣይነበረን፤ የልቦን።

ከንዲ ዝኾነ ከኣ፡ ንህግደፍን ኣምለኽቱን ጥራይ ትብጻም ኤርትራ የላን። ምክንያቱ፡ ድሕሪ ውድቀት ስርዓት ደርጊ፡ ኤርትራ፡ ግዝአትን ብሕታዊት ንብረት፡ ጃንዳ ህግደፍ ክትከውን፡ ዝተቐለሱን ሂወቶም ዝኸፈሉን ኔርም፡ ክትብል ኣይከኣልን። እምበኺ ጭፍራ ህግደፍ ሃዘ ታሪኻዊ ዕለት ክዝክር ሞራላዊ ባይታ የብሉን። ምክንያቱ ሃታ ብረዚን ዋጋ ዝተረኸበት ሃገር፡ ህዝባ ቢታቲኑ ኣብሓደጋ ምቕጻልን

ዘይምቕጻልን ክትወድቅ፡ ዝገበረ ገበኛ ጉጅለ ስለዝኾነ፡ እንሆ ሕጂ ኣብመበል 60 ዓመት ምጅማር ብረታዊ ቃልሲ፡ መንእሰይ ኤርትራ፡ ተገፋፋን፡ ተታሊሉን፡ ጃንዳ ህግደፍ ኣብዘሰጠዎ ወራር ትግራይ ይሳተፍ ኣሎ። እዚ ወራር'ዚ፡ ኤርትራ ዳግማይ ናብምግዚትነት ስርዓይ ኢትዮጵያ፡ ንምጽንባር ዝዓለመ ምዃኑ፡ ባዕሉ ሓለቓ ጉጅለ ህግደፍን፡ ቀዳማይ ሚንስተር ኢትዮጵያ ዶ/ር ኣቢ ኣሕመድን፡ ብዘይ ሕብእብእ ኣብመስቀል ኣደባባይ ኢትዮጵያን፡ ኣብጎደናታት ኣስመራን፡ ተደሚርና ዝብል ታቤላታት ተሓንጊጦም፡ ስለፊ ከምዝወጹኡ፡ ዝዝክር ኢዩ። ግና ወዲ ዱሙ ነይሓድግ ግብረ-ኡሙ፡ ከምዝበሃል፡ ሕጂ'ውን፡ ንይምሰል ብጨርቂ ኣውረቐኛቶ፡ ብጨርሖ ተሰንዩ፡ ብባላን ዳንኬራን ከጽንብሎ እንተተሃንደደ ንይምሰል ምዃኑ ዘይፈልጥ ኣሎ እንተኾይኑ፡ እቲ ኣዲንቱ ልቡ ዝዓወረ ፣ ብጉጉይ ህልኽ፡ ብስምዒታት ብድሕረት፡ ተሰኒፋ፡ “መንግስትና” ብዝብል ዋንነት ኣብዘይብሉ ዋና ክመስል፡ ዳስ ህግደፍ ከምመቐ ዝተገርዘ ወዲ ገርሂ ልባ ጥራይ ኢዩ።

እምበኣር ክስ ቅድሚ 60 ዓመታትት ህዝቢ ኤርትራ ናብ ዕጥቃዊ ቃልሲ ክነቅል እንከሎ ብዘይ ምክንያት ኣይነበረን፤ ባህሪ ሞትን

ከርተትን፡ ማእሰትን ስንክልና ዝለዝኾር ኣይኮነን። የግዳስ ከም ህዝቢ ብገዛእ ሕርይኡ መጻኢ ዕድሉ ከይውሰን ሰብኣዊ መሰሉ

ተቐንጢጡ፤ ሓርነቱ ተጋሂሱ ፡ ብዘይ ፍቓዱ ኣብ ኣርዑት መግዛእቲ መሳፍንቲ ኣምሓራ ክቐረን ስለዝተፈርደ ጥራይ ኢዩ።

መዛግብቲ ታሪኽ ከምዝምስክርዎ፡ ኣብ1884 ምዕራባውያን ሃገራት ፣ ኣብከተማ በርሊን ጀርመን፡ ዋዕላ ኣካዳሚ፤ ርእሰ-ንገር

ናይቲ ዋዕላ ከኣ፡ ሃቲ ኣብ'ቲ ግዜ'ቲ ዘስፋሕፍሕ ዝነበረ ምዕራባዊ እንዳስትርያዊ ሰውራ (Western Industrial

Revolution) ዝኸውን ሓይሊ ሰብን፡ ጥረ ነገራትን፡ ንምምዝማዝ፡ ኣህጉር ኣፍሪቃ፡ ከምጉዚ ብዕራይ፡ ተመቓቒሎም ምሓዝ

ወሰኑ ። ብመስረት ስምምዕኦም ከኣ ሃብታም ኣህጉር ኣፍሪቃ ተመቓቐልዎ፤ ረብሓታቶም ብዘውሕስ

መንገዲ ሓደስቲ ግዝአትን ደባታን ሓንጻጹ። ኣህጉር ኣፍሪቃ ከኣ ተጎዛዝያ ግዝአታት ኤውሮጳ ኮነት።

ኤርትራ ሃገርና ሓንቲ ካብተን ብሕንጻጽ ኤውሮፓዊ ግዝአት ዝቐማ ሃገራት ኢያ።

ካብ 1890 ከሳብ 1952 ከኣ ትሕቲ ክልተ ምዕራባውያን ገዛእቲ ዝተመሓደረት ሃገር ኢያ። ምስ ምወዳእ ካልኣይ ኩናት

ዓለም፡ እቲ ንኤርትራ ከምስትራተጂካዊት ግዝአቱ፡ ንልዕሊ ፍርቂ ዘመን ዘመሓደረ፡ ፋሽስታዊ ሓይሊ ጣልያን፡ ኣብ መሬት ኤርትራ ምስ ተሳዕረ፤ እቲ ስዒቡ ዝመጸ ባዕዳዊ ሓይሊ ምምሕዳር እንግሊዝ ኢዩ።

እምበኣር፡ ኣብ'ቲ ሕቲ ምምሕዳር እንግሊዝ፡ ዜጋታት ኤርትራ ኣብ ጉዳይ

ሃገሮም ዝመኸርሉ ፖለቲካዊ ባይታ ስለዝረኸቡ፡ መጻኢ ዕድሎም ንምወሳን ምዝታይን ምድርዳርን ጀመሩ። እቲ ዕላማ

ካብ መግዛእቲ ነጻ ዝወጸት ልዑላዊት ሃገር ክወገን ንምግባር ኢዩ። እተኾነ ሃቲ ፈልሲ ኤርትራዊ ሃገራውነት ኣብ እግሪ

ተኸሉ ንምቕዳይ፣ ብወገን እንግሊዝ ይኹን፣ ሃጻይ ሃይለስላሴ ማእለያ ዘይብሉ ማሕለኻታትን፣ ወዲታትን ተፋሒሶም

ስለዝነበሩ፣ ዳርጋ ኩለን ኣብትሕቲ ኤውሮፓዊ መግዛእቲ ዝነበራ ሃገራት ነጻነትን ክጎናጸፉ እንከለዎ፣ ጉዳይ ኤርትራ፣ ኣብፋልይ ፋይል፣ ብፍሉይ ኣጀንዳ ተታሒዙ፣ ኤርትራ ከም መሸጣ ኣቅሓ ኣብ ዋጋ ዕዳጋ ክትኣቱ ተወሰነ ። ብሓደ መዳይ ኢትዮጵያ ኣካል

ክፍለ ግዝኢታ ክትከወን ትሰርሕ፡ ብኻልእ ሸነኽ እንግሊዝ ኣብክልተ ክትምቀል ይጉሰጉሰ ነበረ፤ ግብጹውን ትብጽሓኒ ኢያ ኢላ፡ ክትውንን ትምጉት፡ ኮታስ ደረት ዘይብሉ ጆኦፖለቲካዊ፣ ሽርሓታት ተፋሒሶ ረዚን ዋጋ ኣኸፊሉና ኢዩ ። ከምቲ ኣማኻሪ መንግስቲ ኢትዮጵያ ዝነበረ ኤመሪካዊ ስታንፎርድ ዝበሎ ግን " ድሌት ህዝቢ ኤርትራ ነጻነት ኢዩ ኔሩ ። እንተኾነ ግን ንሃገራዊ ረብሓና ክንበል ኤርትራ ምስኢትዮጵያ ብፈድረሽን ክትቁረን ወሲንና ይብል።" ድሌት ህዝቢ ኤርትራ ንምሉእ ነጻነት'ኳ እንተነበረ፣ ብዘይ ድሌቱ ካብ

ምዕራባዊ መግዛእቲ ናብ ጸሊም ኣፍሪቃዊ መግዛእቲ ክቁረን ተገበረ። ህዝቢ ኤርትራ፡ብዘይ ድላዩ፣ ንረብሓኡ'ውን ዘይኮነስ፡ ንረብሓ ምዕራባውያን፡ተባሂሉ፡ ከም ንብረት ዕድጋ፡ ንፖለቲካዊ መሸጣ ተፈርደ።

እዚ ወዲታት ተጓሃሂሩ ኣብ ዝካየድሉ ዝነበረ እዋን፣ በላሕትን ትኩራትን ኣቦታት፡ ነቲ ብዘይ ድሌት ህዝቢ ኤርትራ

ዝፍጸም ዝነበረ ፖለቲካዊ ሽርሕታት ንምዕጋት፡ እቲ ሓቀኛ ድሌት ህዝቢ ኤርትራ ንምንጽብራቕ " ናብ ናይ ሎሚ ወድብ

ሕቡራት ሃገራት " ናይቲ ግዜ ሊግ ኦፍ ነሽንስ" (LEAGUE OF Nations) ኣብ ከተማ ኒውዮርክ ሕቡራት መንግስታት

ኣመሪካ ፣ ኣብ ጉዳይ ኤርትራ ዝካየድ ዝነበረ መጋባእ ተሳቲፎም፡ ድሌት ህዝቢ ኤርትራ ነጻነት ጥራይ ምጅኑ ብተደጋግማ

ገሊጾም ኢዮም። ዘይሕለል ሰለማዊ ፖለቲካዊ ቃልሲ ኣካይዶ ኣይሰለጠምን፣ ነቲ ጸረ ድልት ህዝቢ ኤርትራ ዝኾነ ውሳኔ ምዕራባውያን

ዝነጻግ ኣብ ውሽጢ ሃገር ብመልክዕ ሰለማዊ ሰልፍታት ተቃወሞ ኣካይዶም ኔሮም ። ኮይኑ ግን ሰማዒ ኣይረኸቡን። ምኽንያቱ፡ኣይሊ ዘይብሉ ሰማዒ የብሉን።

ህዝቢ ኤርትራ ምርጫ እንታይ ምጅኑ ከይተሓተተ፡ ብዘይ ድለቱ፡ ንረብሓ ካልኣት ክብሃል፡ ብዝርያ ሓያላት ተገዲዱ ፣ ኣብ ዓመት 1952 እታ ብተዛማዲ፡ምዕብልትን ዝሓሸ ፖለቲካውን ቁጠባውን ምዕባለ ዝነበራ ኤርትራ ምስ'ታ ብፊደላዊ ብንጉሳዊ ቤተሰብ ትምራሕ ዝነበረት ናይ ሸዑ ኣብስንያ ናይ ሕጂ ኢትዮጵያ ክትቁረን ተገበረ። እቲ ብዘይ ድላይ ህዝቢ ኤርትራ ዝተገበረ ወዕል

ፈደረሽን ከኣ ኣብ 10 ዓመቱ ብኣይሊ ጎበጣ ኢትዮጵያ ፈረሰ። ነጻ ሃገረ ኤርትራ፡ናይ ምምስራት ድሌት ኣቦታት፡ ብብርዒ ሓያላን ተነፊጉ፡ እቲ ብዘይሕርይኡ ዝተቐርኖ ዓለምለኻዊ ወዕል ፈደረሽን ተጋሂሱ፡ ኣብ ኣርዑት መግዛእቲ መሳፍንቲ ኣምሓራ ወደቐ ።

ህዝቢ ኤርትራ እታ እንኮ ዝነበረቶ ምርጫ'ምበኣር " ብሓደ ሓሳብ ኣብ ሓንቲ ዕላማ" ተወዲቡ ነታ ብዓመጽ ዝተነፍገቶ፡

ካልኣት ህዝቢታት ኣፍሪቃ ዝዓተርዋ ሃገራዊ ነጻነትን፡ ክብረትን " ንምወሓስ ብቃልስን መስዋእትን ጥራይ ምጅኑ

ተገንዚቡ ኣብቃልሲ ክወፍር ተገደደ። ናይ ሓደ ሰለማዊ ፖለቲካዊ ቃልሲ ጫፍ መግለጺ ብረታዊ ቃልሲ ስለዝኾነ፡ ኣብ

ዓመት 1958 ነቲ ዓምጣሪ ኣካይዳ ሃጻይ ሃይለስላሴን፡ ዓንገልቱን ኣቀዲሞም ዝተገንዘቡ ደቂ ሃገር " ማሕበረ ሽወዓተ"

ሓራካ " ምንቅስቓስ ሓርነት ኤርትራ ዝብል ወዳብ ተኺሎም " መላእ ህዝቢ ኤርትራ ንምሉእ ነጻነት ክቃልስ ኣለዓዒሎም

ኢዮም ። ድሕሪ ሰለተ ዓመት ከኣ ኣብ ዓመት 1961 ቅድሚ ወግዓዊ ምፍራስ ፈረደሽን፤ ነጻነት ወይ ሞት ዝብል ጭርሖ

ዝሓዘ ውዳብ ' ተጋዳሎ ሓርነት ኤርትራ" ኣብ ሃገረ ግብጹ፡ ኣብ ከተማ ካይሮ ተተኸለ።

ስለምንታይ መስከረም 1 ምዝካር የድሊ፡ ብሓደፍ ኣቐድም ኣቢሉ ተገሊጹ ከምዘሎ ኢዩ።

እቶም ሹዑ፡ ብተባዕ ኤርትራዊ እምቢታ ዝሰንበዱ " ሃጻይ ሃይለስላሴን ኣሳሰይቱን " ነቲ ቁልዒ ቃልሲ ጋና ብዕሸሉ ከሎ ንምቁዳይ

ዘይኩዎትዎ ጉድጓድ፡ ዘይፈንቀልዎ እምኒ ኣይነበረን። ዝተወልዐ ኤርትራዊ ቀንዴል ነጻነት ንምጥፋእ ጠበንጃን ፋረን

ተዓጢቕም ሰፊሕ ወፍሪ ኣካይዶም ኢዮም። ብፍርሕን ራዕድን ንምምብርካኽ፡ኣብ ልዕሊ ንጹሃን ዜጋታት ኣብ ኣደባባይ ዘስካሕክሕ ማሕንቐትን፡ ምርሻንን፡ ብኣልማማ ዜጋጋትን ምፍርራሕ ምጭጭላቕን ፣ ዓድታት ምቅጻል ቀጸሉ ። እዚ "ኢትዮጵያ በል" ብሸመል

ከይትሕመል እናበሉ፡ ዘካየድዎ ወፍራ፡ ሞራል ህዝቢ ንምድርቋስን፡ ብራዕዲ ንምንብርካኸን ዝዓለመ ኢዩ ኔሩ።
ብሃጻይ ሃይለስላሴ ዝምራሕ ንጉሳዊ ምሕደራ ኢትዮጵያ ነቲ ኤርትራዊ ቃልሲ ንምብርዓን ፡ ዓሳን

ንምጽናት ባሕርን ምንጻፍ ብዘል " ናይ ዓቕሊ ጽበት ዓይነት-በለይ ስነ 'በለይ ስትራተጂ" ብምኽታል ነቲ መልክዕና ዝኾነ ብዙሕነት ሕብረተሰብ ኤርትራ ከምመንቅብ መዝሚዙ፡ ጥርጣረ ብምስዋር፡ ብሃይማኖት፡ ብአወራጃ፡ ብቐበላ፡ ህዝቢ ኤርትራ ሓድሕሕዱ ከናቐት ፈተኑ። ኤርትራዊ ሓድነት ንምቕርሳም ብዙሕ ጸዕሪ ገበሩ፡ ኩሉ ግን ኣይሰልጠን። ማይ ሓቕኑ'ኖም ዳኣ ተረፉ።

እቲ ንንጉሳዊ ስርዓት ሃይለስላሴ ብወተሃደራዊ ዕልዋ ገልቢጡ ዝመጸ " ወተሃደራዊ ስርዓት ደርጊዉን እንተኾነ፤ ንሕቶ

ነጻነት ኤርትራ ንምቕታል " ኢትዮጵያ ትቕደም" ዝብል ጭርሖ ተአንጉቱ" እዱድ ዘመተ ኣካየደ። መሰል ነጻነት ኤርትራ

ከምኸን ከሳብ ዓንቀሩ ተዓጢቑ ፡ ሓሽከት ሰራዊት ሒዙ' ወፊሩ ኢዩ ። የግዳ'ስ ኩምራ ሓጻዉኑን ፣ ሸሾ ሰራዊቱን ኣብ'ቲ

ከምኣብሰሃራ ዝፈሰሰ ማይ፡ ብኤርትራዊ ሃረርታ ሃገራዊ ነጻነት ተዋሒጡ ተርፉ ኢዩ ፡ ኣብ ምወዳእታ ከኣ ኩሉ'ቲ ዕንደራን

ፈኸራን፡ ሓዲነ መዲን መኪኑ፡ ሓምኹሽቲ ኮይኑ። ከምውጽኢቱ ከኣ፡ ነጻነት ኤርትራ፡ ከም ወርቂ ብሓዊ ተፈቲኑ ደሚቐ ከወጽእ ኮይኑ ኢዩ።

ድሕሪ ናይ ፍርቂ ዘመን ዘይሕለል ቃልስን፡ መዳርግቲ ዘይብሉ መስዋእትን ሰንክልናል፡ ዘይከማህን ዘይነጽፍን ጽንዓት ኣብ

ግንቦት 24 1991 ኤርትራ ካብ ባዕዳዊ ጎበጣን መግዛእትቲ ኣምሓራ ሓራ ኮይና። " ኤርትራዊ ቀንዴል ሃገራዊ ነጻነት፡ " ንጋዘጠኛታት፡ ዓለም ብዘደንቕ ኣገባብ፡ብዓወት መሰስ ኢሉ ኢዩ።

ስለ'ዚ መስከረም 1፡ ከም ሃገራዊ ጽንብል ክንዝክር እንክለና፡ እቲ ኣብ ኣእምሮና ዝዝከር እምብኣር፡ እቲ መንነትና ክብረትና፡

ርስትና ንምወሓስ ዝሓለፈናዮ፡ ናይ ፍርቂ ዘመን ጉዕዞ፡ ዝኸፍልናዮ ረዚን ናይ ሂወትን ኣካልን ዋጋ ኢዩ።

እምብኣርከ'ስ ካብመስከረም 1፡ ክንመሃሮ ዝግባእ እወታዊ ታሪኽ ኣሎ፡ ንሱ ከኣ፡

- (1) ልዕሊ ነጻ ድሌትን ሕርያን ሓፋሽ ህዝቢ፡ ዝስራዕ ውድብ ይኹን መንግስቲ ከምዘይነብርን፡ ተሰዓርን ምኃኑ ኢዩ
- (2) ብኣፍሻምብቐ ብረትን፡ ብዝሒ ሰራዊትን፡ ህዝባዊ ሕቶ ንምምላሽ፡ ዘንቀደ ህዝባዊ ቃልሲ፡ጠቕሊሉ ካብገጽመሪት ከጥፎኦ ከምዘይክእል
- (3) ንዘንትእለት ተንበርኪኹን፡ ተዳሂኹን ዝነበር ሓፋሽ ከምዘየልቦን፡ ብጋህዲ ብተሞክሮ ዘርኣየት ዕለትያ።

ምኽንያቱ፡ ወዲሰብ ብፈጣሪኡን፡ ብተፎጥሮን ዝተዋህቦ፡ ካብኣካላቱ፡ ዘይቅንጠጥ፡ ሰብኣዊ ክብርታትን መሰልን ኣለዎ። ነዚ ክብርታትን፡ መሰላትን፡ ሓኺኹ፡ ኣነጎይታኻ፡ ንሰኻ ባርያይ ኢኻ ኢሉ፡ ኣብሕቕኡ ከምመንደዓት ዝስቀል፡ ጨቋኒ፡ መዝማዝን፡ ኣራዊት፡ መንዮ ብዘይገድስ፡ እንታይ ዓይነት ቋንቋ ይሃረብ፡ ብዝየገድስ፡ ንመዋእሉ፡ ክጻወሮ ኣይክእልን ጥራይ ዘይኮነ፡ ሕጊ ተፈጥሮ'ውን ኣየፍቅዶን ኢዩ። ክንዲዝኾነ ከኣ፡ ህዝቢ ኤርትራ፡ ንትምክሕተኛታት ኣምሓራን፡ መስፍናውን መስፋሕፍሒ፡ ገባቲ ባህርያቶን፡ ስዒሩ፡ ግና፡ ዘይሓሰብካዮ ርኽብ፡ ኣይመርገም ኣይምርቓ ብዝዓይነቱ፡ ወዲትን ጥልመትን ኣጋጢምዎ፡ እቲ ካብበረኻ፡ ሓንጊሩ፡ ዓዲ ዘእተዎ፡ መሪሕነት ሻዕብያ፡ ሕጂ ሓድሕዱ ተባሊዑ፡ ተሸሪፉን ተጨሊፉን፡ ህግደፍ ብዝብል ሳጻ ዝፍለጥ ጉጅለ፡ ካብግዳማውያን ዝኣኡት ብዝኸፍኹ ኣገባብ፡ ብዝመረረ ዱላ፡ ህዝቢ ኤርትራ ኣብዝኣእ፡ ሃገሩ፡ ኣብዝኣእ ርስቱ፡ ብድኸነትን ዱንቁርናን፡ ክደሃኹ፡ ዘዝወለደም፡ ክምንጠል፡ ሕሉፍ ሓሊፉዎ፡ ነቲ ብደም ቀይሕትን ጸለምንትን፡ ብደም ሓጸርትን ነዋሕትን፡ ካብ ክልቲኡ ጸታት፡ ደቂ ሓላል ህዝቢ ኤርትራ፡ ዝተረኸበ፡ ዓወት መሬታዊ ነጻነት ንምቕልባስ፡ ቆልዑት ኤርትራ፡ ተተገፊፎም፡ ኣብኸናት ኢትዮጵያ ይሳተፉ ኣለዉ።ግዳይ ቃርሳ ዘባዊ ቁርቁስ በትረ-ስልጣን ጉጅለ ህግደፍን ብልጽግናን፡ ክኹኑ ተፈሪዶምሉ ኣብዘለውሉ፡ግዜ፡ ክንውከሶ ንኸእል ታሪኽ፡ ታሪኽ እምቢታ፡ ታሪኽ ምጅማር ብረታዊ ቃልሲ ህዝቢ ኤርትራ ኢዩ።

እምብለይ ኣይግዛእን ዝበለ ሓፋሽ፡ ውዲሉ ሓዲሩ ከምዝዕወት ኣሚንና፡ ሕጂ'ውን፡ ከምትማሊ እምብለይ ንባርነት፡ ብምባል፡ ኣንጻር ኣራዊት ጉጅለ ህግደፍ፡ ብግብሪ ብስነስርዓት ተወዲብካ ምቕላስ ኢዩ። ካብ'ዚ ወጻኢ፡ ካልእ ምርጫ የልቦን። ስደት መፍትሒ ከምዘይኮነ፡ተሞክሮ ተጋድሎሓርነትን፡ ኣብዝሓልፈ 20 ዓመት ዝተሰደደ መንእሰይን፡ ህሉው ኮነታቱን፡ ኣተህላልዉን፡ መስክሩላይ ዘየድልዮ፡ ርእሱ ዝኸኣለ፡ ተሞክሮ ኢዩ። ሕጂ'ውን ከምትማሊ፡ መንፈስ እምቢታ ኣንጻር ባርነት፡ ተላቢሰና፡ ኣንጻር ጉጅለ ህግደፍን፡ ጸረ-ሰብኣዊ ፍጡር ኣተሓሰቡን፡ ብግብሪ፡ ብስነስርዓት፡ ተወዲብካ ምቕላስ ኢዩ።

ስመር፡ ኣብሃርካ፡ ብሓርነትን ናጽነትን ንበር።
ኤርትራን ኤርትራውነትን፡ ሕገመንግስቲ ተኺሎም፡ ምስጎረባብቶም ብሰላም ክነብሩ ኢዮም።

ሓርነትና ናይግድንዩ።
ነሓስ 29/2001.